**בית המשפט המחוזי מרכז-לוד**

# ת"א 26995-11-25 ר. פורטל ניהול פרוייקטים בע"מ ואח' נ' אוטולי נט בע"מ ואח'

תיק חיצוני:

**מספר בקשה:1**

**לפני כבוד השופט אבי סתיו**

| | |
|---|---|
| **המבקשים:** | **1. ר. פורטל ניהול פרוייקטים בע"מ**<br>**2. רונן דוד פורטל**<br>**עו"ד גלי אופינסקי** |
| | **נגד** |
| **המשיבים:** | **1. פוליבט לוחות בע"מ**<br>**2. אורן ברש**<br>**3. ישראל ברש**<br>**עו"ד לי ארדון; עו"ד עמרי בן-נתן** |

ספרות:

יונתן דרורי **דיני פטנטים** כרך א-ב ()

חקיקה שאוזכרה:

תקנות סדר הדין האזרחי, תשע"ט-2018: סע' 95

חוק הפטנטים, תשכ"ז-1967: סע' 13, 13(א), 49, 49(א)

חוק העיצובים, תשע"ז-2017

פקודת הפטנטים והמדגמים: סע' 3ב, 37

---

מיני-רציו:

* ביהמ"ש דחה בקשה למתן סעד זמני אשר יאסור על המשיבים להמשיך לשווק מוצרים המפרים, לטענת המבקשים, פטנט ומדגמים שבבעלותם.

* פטנטים – הפרת פטנט – סעדים זמניים

.

בקשה למתן סעד זמני אשר יאסור על המשיבים להמשיך לשווק מוצרים המפרים, לטענת המבקשים, פטנט ומדגמים שבבעלותם.

.

בית המשפט קבע כלהלן:

---



nevo.co.il

עניינו בשאלה של פרשנות הפטנט. בפסיקה נקבע כי פרשנותו של פטנט איננה שונה בעיקרה מפרשנותו של כל מסמך אחר, ולכן יחולו עליו כללי הפרשנות הרגילים, החלים לגבי מסמכים. עם זאת, מתחייבת זהירות פרשנית לאור אופיו וכוחו המיוחדים של הפטנט, כמקנה מעין מונופולין בשוק.

לעת הזו, לא עמדו המבקשים בנטל להוכיח הפרה של הפטנט במידה המצדיקה מתן סעד זמני, וזאת בהתחשב במכלול הנתונים. המבקשים לא הוכיחו, ברף הנדרש בשלב זה (הנקבע גם בהתחשב במאזן הנוחות), כי יש מקום למתן צו מניעה זמני בהתבסס על הטענה להפרת פטנט.

המבקשים לא הניחו תשתית מספקת, אף לא במידה הנדרשת בשלב הדיוני הנוכחי, לטענתם כי מוצרי המשיבים מפרים את המדגמים, וזאת למצער בכל הנוגע למערכת החדשה (במובחן מהניסיונית), שהיא זו שמשווקת כעת על ידי המשיבים. הבקשה לצו מניעה זמני נדחית, וזאת הן בנוגע לעילה של הפרת פטנט והן בנוגע לעילה של הפרת מדגם.

## **החלטה**

לפניי בקשה למתן סעד זמני אשר יאסור על המשיבים להמשיך לשווק מוצרים המפרים, לטענת המבקשים, פטנט ומדגמים שבבעלותם.

### **רקע**

1. המבקש 2 ("**המבקש**") הוא בעל מניות ומנהל של המבקשת 1 ("**המבקשת**"), אשר נרשמה בשנת 2015. תחום עיסוקה היחיד של המבקשת הוא פיתוח ומכירה של מערכות קבורה. עוד לפני שהקים את המבקשת, עבד המבקש בחברה אחרת העוסקת בתחום הקבורה, שם הכיר לטענתו את התחום ולמד על הבעיות והקשיים הקשורים לתחום הקבורה הרוויה, בהתחשב בדרישותיה של ההלכה היהודית בתחום זה.

2. ביום 31.8.2019 נרשם פטנט ישראלי מס' 253936 ("**הפטנט**"), וזאת על פי בקשה שהוגשה ביום 9.8.2017. על פי נסח הפטנט (נספח 2 לתצהיר המבקש), שם האמצאה הוא "מבנה ושיטה לקבורה רוויה", ובעלי הפטנט הם המבקשים (בחלקים שווים). לטענת המבקשים, הפטנט מגן על אמצאה חדשנית ומקורית שהמציא המבקש, "שעיקרה מערכות קבורה עשויות פוליסטירן מוקצף (הידוע בשמו העממי: 'קלקר'), אשר בנויות בצורה מטריציונית, קרי: דפנות הקברים מוצמדות זו לזו ו'ננעלות' האחת לשניה לאורך החלקה בחיבורי 'זכר-נקבה', תוך שהן נתמכות בצורה הנדסית זו בזו ללא צורך בחיבורים מכניים כלשהם (כמו דבק או מסמרים)" (פסקה 3 לבקשה). לטענת המבקשים, האמצאה יצרה "מהפכה" בתחום הקבורה

הרוויה, והמערכות המוגנות בפטנט משווקות על ידם ברחבי הארץ וזוכות להצלחה מסחרית. בהקשר זה טוענים המבקשים, כי המערכת שפיתחו כוללת פיתרון לדרישה ההלכתית לפיה על המת להיות מחובר ל"קרקע עולם", ולפיכך היא מצליחה גם בשוק הקבורה השמרני. פיתרון זה מושג על ידי כך שקירות הרוחב של הקברים מעוצבים כך שנוצר ביניהם חלל המתמלא בעפר הנוגע באדמה, וישנו חור בקיר היוצר חיבור עם העפר הנמצא בתוך חלל הקבר.

בנוסף, המבקשים הם בעלים של מספר מדגמים המתארים קווי עיצוב של יחידות בנייה למערכות קבורה. בין היתר, הם בעלים של שני מדגמים שמספרם 57520 ו-58625 (נספחים 5א ו-5ב לבקשה; להלן – "**המדגמים**").

3. ביום 6.12.2021 הגישה חברת ברלייט בע"מ בקשה לביטול הפטנט. במסגרת ההליך הוגשו ראיות וחוות דעת מומחה, התקיימו חקירות, הוגשו סיכומים מטעם מבקשת הביטול והמבקשים, ובעוד ימים ספורים אמורים להיות מוגשים סיכומי התשובה מטעם מבקשת הביטול. כלומר, נכון למועד מתן החלטה זו הליך הביטול נמצא על סף השלמת הגשת הסיכומים. יצוין כי הצדדים בהליך הביטול מיוצגים על ידי אותם עורכי דין המייצגים בהליך הנוכחי (מבקשת הביטול מיוצגת על ידי באי כוח המשיבים כאן).

4. המשיבה 1 ("**המשיבה**") היא חברה העוסקת גם כן במכירה של מוצרים בתחום הקבורה. המשיב 2 רשום כבעלים וכמנהל של המשיבה, אולם לטענת המבקשים הרוח החיה מאחורי המשיבה הוא המשיב 3, אביו של המשיב 2.

5. לטענת המבקשים, לפני כשלוש שנים החלו המשיבים לנסות ולהתחרות במערכות הקבורה של המבקשים על ידי שיווק של מערכות קבורה מקלקר, אשר נדרש היה לחבר את חלקיהן באמצעות דבק ומסמרים (מערכת זו מכונה על ידי המשיבים מערכת לקבורת "מהדרין", מכיוון שניתן למלא בחלל שבין הלוחות כמות גדולה יותר של עפר). מערכות אלו לא הפרו את הפטנט והמדגמים, אולם לא עמדו במשימה וכשלו מסחרית. בהמשך, טוענים המבקשים, נודע להם כי המשיבים החלו לשווק מערכות קבורה מטריציונית, שהן כמעט זהות לאלו של המבקשים ועולות כדי הפרה של הפטנט והמדגמים.

6. לטענת המבקשים, בסוף יולי 2025 ראה המבקש, בדרך מקרה, בבית העלמין בראשון לציון את המוצרים המפרים של המשיבים וצילם אותם (התמונות צורפו כנספח 11 לתצהיר המבקש). עוד טוענים המבקשים, כי בספטמבר 2025 אדריכל שהכיר את מוצרי המבקשים שלח למבקש הודעת וואטסאפ עם תמונה של

מערכות קבורה שראה בבית העלמין בכפר סבא (נספח 12 לתצהיר המבקש), וזאת מתוך כוונה לברך אותו על כך שמוצריו שולבו שם, אולם התברר שמדובר במערכות הקבורה המפרות המיוצרות על ידי המשיבים.

7. ביום 31.7.2025 שלחו המבקשים למשיבים מכתב התראה בו נטען כי המערכות המשווקות על ידם מפרות את הפטנט. המשיבה השיבה ביום 25.8.2025 במכתב בו טענה, בין היתר, כי הפטנט אינו כשיר לרישום וצפוי להתבטל, וכי עניינו של הפטנט הוא יצירת מגרעת בלוחות הקלקר על ידי חיתוך תוך שימוש בחוט להט, ואילו היא משתמשת בשיטה אחרת (כרסום). המבקשים השיבו למכתב זה ביום 17.9.2025 ודחו את טענות המשיבים, וכן טענו כי יש במוצרי המשיבים גם משום הפרה של המדגמים (ההתכתבויות צורפו במסגרת נספח 14 לתצהיר המבקש).

**<u>התביעה והבקשה לסעד זמני</u>**

8. ביום 10.11.2025 הגישו המבקשים תביעה ובקשה לסעד זמני נגד המשיבים. בתביעה נטען כי מערכות הקבורה שמשווקים המשיבים מפרות את הפטנט ואת המדגמים, והתבקשו סעדים של צווים האוסרים על שיווק ושימוש במוצרים המפרים את הפטנט או את המדגמים; מתן דו"ח מפורט בנוגע להיקף השימוש באלמנטים המפרים; ופיצוי כספי שהועמד לצורכי אגרה על סך של מיליון ש"ח. הבקשה לסעד זמני נתמכה בתצהירו של המבקש ושל מר יהודה בשארי, העוסק בניהול פרויקטים של חברה קדישא קהילת ירושלים.

המשיבים הגישו תגובה לבקשה לסעדים זמניים, בה העלו טענות שונות שמכוחן יש, לשיטתם, לדחות את הבקשה. התגובה נתמכת בתצהירו של המשיב 2. ניתן לרכז את טענות המשיבים למספר קבוצות טיעון מרכזיות:

א. הגשת הבקשה נגועה בחוסר תום לב ובחוסר ניקיון כפיים.

ב. דינו של הפטנט ביטול מטעמים שונים, לרבות פרסום קודם של האמצאה שבגינה הוא נרשם. לכל הפחות, צפוי שהליך הביטול יביא לצמצום תביעותיו של הפטנט.

ג. היקפו של הפטנט שמכוחו הוגשה הבקשה הוא מעורפל ולא ברור והמבקשים לא הבהירו מהן ההפרות שלטענתם נפלו במערכות המשיבים.

ד. המוצרים אשר אליהם מתייחסת הבקשה הם של מערכת ניסיונית אשר המשיבים אינם משווקים אותה. המשיבים אומנם פיתחו מערכת חדשה המשווקת על ידם, אולם כתב התביעה והבקשה כלל אינם מתייחסים אליה.

ה. בחינת מוצרי המשיבים (בין אלו שאליהם מתייחסת הבקשה ובין המערכת החדשה) מעלה כי אין בהם הפרה של הפטנט או של המדגמים.

בהמשך נתייחס ביתר הרחבה לטענות הצדדים בקשר לטיעונים אלו.

לאחר שהמצהירים נחקרו הגישו הצדדים את סיכומיהם בכתב. אציין כי במסגרת הדיון בהליך הציגו הצדדים באולם בית המשפט דגמים מוקטנים של המוצרים בהם עוסק ההליך, ולאחר הגשת הסיכומים הוגשו הדגמים, לבקשתי, לבית המשפט.

**<u>דיון והכרעה</u>**

9. בהתאם לתקנה 95 לתקנות סדר הדין האזרחי, התשע"ט-2018, בקשה לסעד זמני תוכרע על פי שלושה מבחנים עיקריים: עילה לכאורה, מאזן הנוחות ושיקולי יושר ותום לב. המבחנים של עילה לכאורה ומאזן הנוחות מקיימים ביניהם יחס של "מקבילית כוחות", במובן זה שככל שהכף נוטה בבירור לטובת המבקש באחד המבחנים, יש בכך כדי להקל את הנטל בו עליו לעמוד במבחן האחר, ובלבד שיעמוד בשני המבחנים בנטל מינימאלי (רע"א 2826/06 **שלמה אליהו אחזקות בע"מ נ' ישעיהו לנדאו אחזקות (1993) בע"מ** (6.6.2006)). מבחנים אלו מיושמים, בעיקרם, גם כאשר מדובר בבקשה לסעד זמני המתבססת על טענה להפרה של פטנט (רע"א 11964/04 **צפי פרופיל חן (1983) בע"מ נ' אזולאי**, פ"ד נט(6) 350, 354 (2005) ("עניין **צפי פרופיל**")).

10. אפתח ואומר כי לא מצאתי ממש בטענה כי הגשת הבקשה לסעד זמני לוקה בחוסר תום לב. מרבית הטענות שהמשיבים מזכירים בהקשר זה – כגון כי הבקשה מתבססת על פטנט שתביעותיו מעורפלות וכי לא הונח בגדרה בסיס לטענת ההפרה – אינן קשורות כלל לשאלת תום הלב בהגשת הבקשה, אלא מדובר בטענות לגופו של עניין (אשר ייבחנו בהמשך). את הטענות הקשורות לחוסר תום לב יש לדחות. כך, לא מצאתי ממש בטענת המשיבים כי המבקשים הסתירו במסגרת הבקשה את הסטטוס של הליך הביטול ואת סיכוייו, והסתפקו באזכור לאקוני שלו. המבקשים הזכירו בכתב

התביעה ובבקשה את העובדה שהוגשה בקשה לביטול פטנט וכי זו טרם הוכרעה (פסקה 62 לכתב התביעה; פסקה 12 לבקשה), ואיני סבור שהם נדרשו לפרט מעבר לכך. כמו כן, לא מצאתי שיש מקום להידרש במסגרת ההחלטה הנוכחית לטענת המשיבים לפיה המבקשים מפעילים כוח מונופוליסטי כדי לגרום למפעלים שלא לספק להם את חומר הגלם הנחוץ לייצור המוצרים שלהם. המבקשים מכחישים את ההאשמה כי פעלו באופן פסול או כי מנעו אספקה של חומר גלם (ראו עדותו של המבקש בעמ' 46 לפרוטוקול הדיון מיום 4.1.2026), העניין לא לובן עד תומו במסגרת ההליך ומכל מקום אין קשר בין האשמה זו לבין הטענות העולות במסגרת הבקשה.

11. אשר למאזן הנוחות, הגישה המקובלת בפסיקה היא כי כאשר מוכחת הפרה לכאורה של פטנט אזי יש הצדקה ליתן צו מניעה זמני שימנע את ההפרה. כלומר, בדרך כלל יש להעדיף את האינטרס של בעל הפטנט למניעת פגיעה בזכותו הקניינית על פני האינטרס של המפר הנטען להמשיך בעיסוקו. יחד עם זאת, אין מדובר בהעדפה אוטומטית של האינטרס של מבקש הסעד הזמני, ויש לבחון את שאלת מאזן הנוחות בכל מקרה על פי נסיבותיו (ראו, ע"א 700/78 **איססקו החברה הבינלאומית למערכות אנרגית שמש בע"מ נ' בנית**, פסקה 8 (1979) ("עניין **איססקו**"); יונתן דרורי **דיני פטנטים** כרך א 1234-1237 (2023)).

בענייננו, המבקשים טוענים כי לא יהיה במתן צו מניעה זמני משום פגיעה ניכרת במשיבים, שכן המשיבה משווקת מוצרים נוספים הקשורים לתחום הקבורה ולמשיב 2 ישנה עבודה נוספת (משרה בכירה בחברת הייטק) שאינה קשורה למשיבה. איני סבור שיש בנתונים אלו כדי להשליך באופן ממשי על שאלת מאזן הנוחות. לטענת המשיבים, עיקר העיסוק של המשיבה הוא במכירת המוצרים אשר המבקשים מנסים למנוע את שיווקם וחלקם של המוצרים האחרים שולי (ראו עדותו של המשיב 2 בעמ' 13 לפרוטוקול מיום 10.2.2026), וטענה זו לא נסתרה. עוד יש לציין, כי המבקשים לא הוכיחו מה היקף ההשפעה שצפויה להיות להמשך המכירה של מערכות הקבורה של המשיבים על עסקיהם. אשר למשרה הנוספת של המשיב 2, איני סבור שיש בכך כדי להשפיע באופן ממשי על מאזן הנוחות בענייננו. נראה כי בכל הנוגע למאזן הנוחות מדובר במקרה טיפוסי של בקשה לצו מניעה המתבססת על פטנט, בו כאמור הנטייה היא להיעתר למתן צו זמני כאשר מוצגות ראיות לכאורה מספיקות לתוקפו של הפטנט ולהפרתו, אולם זאת בכפוף לבחינה פרטנית של נסיבות העניין, לרבות עוצמתן של הראיות לכאורה.

נפנה, אפוא, לבחינתה של השאלה האם הוכח, ברף הנדרש בשלב זה, כי המשיבים מפרים את הפטנט או את המדגמים של המבקשים. אולם, קודם לכן נפנה לבחון את טענת המשיבים לפגמים פרוצדוראליים בבקשה.

12. לטענת המשיבים, הבקשה אינה מבהירה ביחס לאיזה מוצרים מבוקש הצו, והמוצרים אשר נזכרים בבקשה כלל אינם משווקים על ידה. כזכור, המשיבה מייצרת מערכות קבורה "מהדרין", אשר המבקשים אינם חולקים על כך שהן אינן מפרות את הפטנט או את המדגמים. לטענת המשיבים, בפברואר 2025 תיכננה המשיבה מערכת קבורה ניסיונית מקלקר שאינה "מהדרין", ונעשה בה שימוש בהדבקה באמצעות שכבת בטון ("**המערכת הניסיונית**"). המשיבה שלחה דוגמאות של מערכת זו לבתי העלמין בכפר סבא ובראשון לציון, והן אלו שמופיעות בתמונות שצולמו בכפר סבא. אולם, המערכת הניסיונית מעולם לא שווקה ומלבד שליחת מספר יחידות כדוגמאות לא נעשה בה שימוש. בנוסף, פיתחה המשיבה מערכת צד משלימה למערכות הקבורה של המשיבים, הכוללת קירות המותקנים בקצה חלקת הקבורה ("**מערכת הצד**"). זאת, לבקשת הקבלן ולאחר שהמבקשים סירבו לספק מוצר כזה. קירות אלו הם שצולמו בבית העלמין בראשון לציון, ועליהם נסמכת הבקשה.

במקביל, טוענים המשיבים, הם המשיכו לפתח מערכת חדשה, אשר היא זו שמשווקת על ידם כיום ("**המערכת החדשה**"). מערכת זו בנויה מקירות אורך וקירות רוחב המשתלבים האחד בשני, אשר צורתם נעשית בשיטה של "כרסום" (ולא בחוט להט). אולם, הבקשה כלל אינה מתייחסת למערכת זו, וכל הדוגמאות המופיעות בה הן של המערכת הניסיונית ומערכת הצד.

13. המבקשים אינם חולקים על כך שבמועד הגשת התביעה והבקשה הם לא הכירו את המערכת שהמשיבים מכנים "המערכת החדשה" (עמ' 15 לפרוטוקול מיום 22.12.2025). אולם, המבקשים אינם מקבלים את הטענה שמדובר במוצרים שונים באופן מהותי מאלו אשר הבקשה מתייחסת אליהם, ולטענתם מדובר ב"שינויים קוסמטיים" שהכניסו המשיבים במוצרים המפרים בעקבות מכתבי ההתראה שקיבלו. מכל מקום, לטענת המבקשים הסעדים אשר מבוקשים במסגרת הבקשה מנוסחים באופן כללי, והם עשויים לחול על כל מוצר שמפר את הפטנט ואת המדגמים. לטענתם, אין לאפשר למשיבים לחמוק מתחולתה של הבקשה, על ידי הכנסת שינויים לא מהותיים במוצרים שלהם.

14. לאחר ששקלתי בדבר מצאתי כי בנסיבות העניין יש מקום לדון בבקשה גם ביחס למוצרי המערכת החדשה (יובהר כי השימוש בכינוי זה נעשה למען הנוחות ומבלי שיש בכך כדי לגרוע מטענת המבקשים כי המערכת אינה "חדשה"). בכל הנוגע למערכת הצד, הרי שקיימים הבדלים ברורים בינה לבין המערכת החדשה, הן בנוגע לקירות האורך והן בנוגע לקירות הרוחב. אולם, בכל הנוגע למערכת הניסיונית, קשה לדעת עד כמה ההבדלים מובהקים, בהינתן שהמשיבים לא הגישו דגמים מוקטנים שלה (אלא רק של מערכת הצד והמערכת החדשה) וכן לא צירפו תמונות שלה (אלא רק שרטוטים, ראו נספח ח' לתגובת המשיבים). מכל מקום, המשיב 2 אישר, למעשה, בחקירתו, כי המשיבים ביצעו שינויים כאשר פיתחו את המערכת החדשה לאור טענות שהעלו המבקשים כי המוצרים שלהם מפרים את המדגמים (עמ' 32-33 לפרוטוקול מיום 10.1.2026). בכך אין כל פגם, אולם הדבר תומך בטענת המבקשים שיש לראות את המערכת החדשה, ולו במובן מסוים, כווריאציה של המערכת הקודמת. יתרה מזו, ובכך העיקר – במסגרת הדיון בבקשה היה ברור לצדדים כי המערכת החדשה היא זו שעומדת על הפרק, וניתנה להם הזדמנות להתייחס אליה. כלומר, העובדה שהמערכת החדשה לא נזכרה במפורש בבקשה לא פגעה בזכויותיהם הדיוניות של המשיבים. בהתחשב בכך, מצאתי שניתן לבחון במסגרת הדיון בבקשה גם את המערכת החדשה.

15. המשיבים מעלים טענות נוספות הנוגעות לרוחב תביעות הפטנט ולהיעדר פירוט מספיק, לשיטתם, של טענות ההפרה. אולם, למעשה טענות אלו מתייחסות לגופה של השאלה אם הוכחה עילה לכאורה, ולפיכך הן ייבחנו, במידת הצורך, במסגרת הדיון להלן.

נפנה אפוא לבחינתה של שאלת העילה לכאורה לגופה.

**<u>האם הוכחה הפרה של הפטנט ברף הנדרש בשלב זה</u>?**

16. לטענת המבקשים, מוצרי המשיבים מפרים את "עיקר האמצאה" המוגנת בפטנט, כמובנה בסעיף 49 לחוק הפטנטים, התשכ"ז-1967 ("**חוק הפטנטים**"). בהקשר זה מפנים המבקשים גם לתביעה בלתי תלויה מס' 11 הכלולה במסמכי הפטנט ("**תביעה 11**") (פסקה 19 לבקשה).

מסמכי פטנט כוללים פירוט של הפטנט ואת התביעות הנובעות ממנו. כפי שנקבע בסעיף 13(א) לחוק הפטנטים, "הפירוט יסתיים בתביעה או בתביעות המגדירות את האמצאה, ובלבד שכל תביעה כאמור תהא נובעת באופן סביר מהמתואר בפירוט". שאלת היחס בין פירוט הפטנט לבין תביעות הפטנט נדונה בפסק

דינו המנחה של בית המשפט העליון בע"א 345/87 **נ' hughes aircraft company מדינת ישראל**, פ"ד מד(4) 45 (1990) ("עניין **hughes**"). באותו עניין נפסק כי כאשר מתעוררת שאלה של פרשנות התביעות, יש לפרשן תוך התייחסות גם לחלקים האחרים של מסמכי הפטנט. עם זאת, הובהר כי "ניתן לפנות אל התיאור כדי להיטיב ולהבין את המונופולין; אך לא ניתן להישען על התיאור בלבד כדי לטעון למונופולין. **מה שלא נכלל בתביעות אינו כלול בתחום המונופולין**" (עמ' 68 לפסק הדין; ההדגשה הוספה). עמד על כך בית המשפט העליון גם בע"א 804/89 **לנפלסט (1971) בע"מ נ' ברקמן**, פ"ד מו(2) 295 (1992) בציינו, תוך הפניה לסעיף 13 לחוק הפטנטים, כי "מצוות הדין היא, כי היקף ההגנה המשפטית אשר הפטנט מקנה צריך להיקבע על-פי המוגדר בפרק התביעות שבפטנט" (עמ' 302 לפסק הדין; וראו גם, ע"א 4867/92 **סניטובסקי נ' תעמס בע"מ**, פ"ד נ(2) 509, 516 (1996); ע"א 2626/11 **חסין אש תעשיות בע"מ נ' קוניאל אנטוניו (ישראל) בע"מ**, פסקה 37 (11.4.2013)).

המבקשים מדגישים, כי ההפרה לה הם טוענים היא של עיקר האמצאה המתוארת במסמכי הפטנט. בהקשר זה חשוב להבהיר, כי המונח "עיקר האמצאה" נגזר מתביעות הפטנט, ואינו קיים באופן עצמאי במנותק מהן. כך קובע סעיף 49(א) לחוק הפטנטים:

> "בעל פטנט זכאי למנוע כל אדם זולתו מנצל בלי רשותו או שלא כדין את האמצאה שניתן עליה הפטנט, בין בדרך המוגדרת בתביעות ובין בדרך דומה לכך שיש בה, לנוכח המוגדר באותן התביעות, עיקר האמצאה שהוא נושא הפטנט (להלן – הפרה)".

סעיף 49 לחוק קובע כי הפרה של פטנט אינה מוגבלת להפרה מילולית של תביעות הפטנט, וכי ניתן לתבוע גם בגין הפרה של "עיקר האמצאה" המוגדרת בתביעות. בפסיקה נקבע כי מטרתו של הסעיף למנוע מצב בו המפר יחמוק מהפרה של הפטנט על דרך ביצוע שינויים לא מהותיים ביחס למונופולין המוגדר בתביעות. בהקשר זה אימצה הפסיקה את דוקטרינת הוריאנטים (העוסקת במקרים בהם נעשו שינויים לא מהותיים ברכיבי האמצאה) ואת דוקטרינת האקוויוולנטים (העסקת במקרה של החלפה של חלק מרכיבי האמצאה) (עניין **hughes**, עמ' 71-74). אולם, כפי שעולה מלשונו של סעיף 49 לחוק הפטנטים, המונח "עיקר האמצאה" אינו עומד בפני עצמו, אלא הוא מתייחס לתביעות. כלומר, אדם עשוי להיחשב כמפר את

הפטנט גם כאשר הוא אינו מנצל את הפטנט לפי נוסחן המילולי של תביעות הפטנט, אלא מפר את עיקר האמצאה כפי שזו עולה מתביעות הפטנט (ובלשון הסעיף, "לנוכח המוגדר באותן התביעות"). לא קיים מושג של "עיקר האמצאה" אשר אינו ניזון מתביעות הפטנט. לפיכך, "את עיקר האמצאה יש להוכיח מתוך האמור בתביעות הפטנט" (ת"א (מחוזי ת"א) 2051/69 **אינטקו אסטבלישמנט נ' ספשה**, פסקה 6 (20.12.1972), המצוטט בהסכמה בעניין **hughes**, עמ' 69).

17. הנה כי כן, העובדה שהתובע טוען להפרה של "עיקר האמצאה" אינה מייתרת את הצורך בציון תביעת הפטנט אשר עליה נסמכת טענת ההפרה. ממילא, יש לציין בכתב תביעה ובבקשה לסעד זמני את תביעת הפטנט אשר בגינה מבוקש הסעד (השוו, ת"א (מחוזי ת"א) 22921-03-13 **חברת פרטנר תקשורת בע"מ נ' לוצאטו** (2.9.2013)). בענייננו, התביעה היחידה שנזכרת בבקשה בהתייחס להפרה הנטענת של הפטנט היא תביעה 11. לפיכך, הדיון יתמקד בתביעה זו.

18 . המשיבים מעלים שתי טענות עיקרית ביחס לטענת ההפרה: האחת, כי הפטנט כלל אינו כשיר לרישום ודינו ביטול; והשנייה, כי המוצרים שלהם אינם מפרים את הפטנט. ככלל, העובדה שקיים פטנט רשום אינה מונעת העלאת טענות כנגד תוקפו במסגרת הליך משפטי העוסק בטענה להפרת הפטנט, אולם הנטל בעניין זה רובץ על הטוען לבטלות. לעומת זאת, בכל הנוגע לשאלת ההפרה, רובץ הנטל על הטוען להפרה (עניין **איססקו**, עמ' 763; עניין **hughes**, עמ' 102; ע"א 47/87 **חסם מערכות הגנה אמינות בע"מ נ' בחרי**, פ"ד מה(5) 194, 196 (1991) ("עניין **חסם**")). כאשר מדובר בבקשה לסעד זמני, הרי שבדרך כלל לא יידרש בית המשפט לשאלת תוקפו של הפטנט, למעט כאשר מוצגות ראיות משכנעות ביותר לכך שהוא חסר תוקף (עניין **צפי פרופיל**, עמ' 354-355; רע"א 1521/05 **טוינה פלסט מערכות 2003 בע"מ נ' אזולאי**, פסקה 5 (28.3.2005)).

19 . בענייננו, לא מצאתי שהוצגו ראיות המצדיקות שבית המשפט יידרש לשאלת תוקף הפטנט במסגרת הליך של סעד זמני. המשיבים טוענים, בין היתר, לפרסומים קודמים (לרבות במסגרת המדגמים שנרשמו) וכן כי מדובר בפטנט חמדני שתביעותיו מעורפלות. מדובר בטענות שיש להניח שיתבררו במסגרת הליך הביטול, וניתן יהיה לבררן במידת הצורך גם במסגרת ההליך העיקרי בתביעה הנוכחית. אולם, אנו נמצאים עתה בשלב של בקשה לסעד זמני, והמשיבים לא הציגו תשתית ראייתית המצדיקה להידרש לטענות אלו בשלב הנוכחי.

20. עתה יש להידרש לשאלת הפרת הפטנט, אשר כאמור הנטל להוכיחה רובץ על המבקשים. כפי שצוין לעיל, תביעת הפטנט הרלוונטית היא תביעה 11, שזו לשונה:

> "A saturated burial method, comprising the steps of: providing expanded polystyrene blocks in a box form, each weighing up to 70 kg/$m^3$; cutting each of said blocks into longitudinal and latitudinal grave walls comprising connection means to each other in a form of prismatic recesses; and placing the grave walls in the form of a matrix of burial places where the grave walls are integrated to each other for preventing the movement of one grave wall relative to the other".

לשיטת המבקשים, אלה יסודות הפטנט (עיקר האמצאה) העולים מתביעה 11 (פסקה 38 לסיכומיהם):

- שימוש בבלוקים מלבניים של פוליסטירן מוקצף (קלקר) בצפיפות המתוארת בתביעה (עד 70 ק"ג למ"ק).
- חיתוך כל אחד מהבלוקים לקירות אורך ורוחב הכוללים אמצעי חיבור זה לזה בצורה של שקעים פריזמטיים.
- הצבת הקירות בצורה מטריציונית, היינו כאשר קירות הקברים משתלבים זה בזה כדי למנוע תזוזה של קבר אחד ביחס לאחר.

המבקשים אינם חולקים על כך שכל אחד מהיסודות האמורים, בפני עצמו, אין בו משום חידוש. אולם, לשיטתם השילוב ביניהם הוא חידוש הזכאי להגנת הפטנט. כפי שביאר זאת המבקש בעדותו, "כל הפטנט שלי הוא פטנט קומבינציה שהוא לא מבקש מונופולין על קלקר, הוא לא מבקש מונופולין על מדרגות ולא על מדפים ולא על פלטות כיסוי, הוא פטנט קומבינציה שזה ועוד זה ועוד זה ולפי מסמכי הפטנט מייצר מערכת של דברים שלא היתה אף פעם" (עמ' 24, שורות 6-9 לפרוטוקול הדיון מיום 4.1.2026). בהקשר זה יצוין, כי הפסיקה הכירה בכך שניתן לפרוש את הגנת הפטנט גם על "פטנט קומבינציה", היינו אמצאה שעיקרה עשיית שימוש במספר מרכיבים מוכרים, אשר כל אחד מהם בפני עצמו אינו זכאי להגנת הפטנט, ובלבד שיש בשילוב ביניהם משום חידוש והתקדמות המצאתית, כנדרש לצורך הכרה בתוקפו של פטנט (עניין **hughes**, עמ' 87; עניין **חסם**, עמ' 200).

21. לטענת המשיבים, מוצריהם אינם מפרים את עיקר האמצאה, כפי שזו עולה מתביעה 11 (וזאת מעבר לכך שלשיטתם הפטנט כלל אינו תקף). בקשר לכך,

מעלים המשיבים מספר טענות: האחת, כי תביעה 11 כוללת תנאי לפיו קירות האורך והרוחב נחתכים מאותו בלוק (קירות הרוחב נחלצים מקירות האורך), בעוד שמוצרי המשיבים אינם מיוצרים בדרך זו; השנייה, כי תביעה 11 מתייחסת למקרה בו הקירות נחתכים על ידי חוט להט, כפי שעולה מהשימוש במונח "cutting", בעוד שמוצרי המשיבה מיוצרים בדרך של "כרסום" (milling); השלישית, כי המבקשים אינם מנתחים את הרכיבים הנוגעים לגומחות ולאמצעי החיבור בין הקירות. הם אינם מסבירים מהם "שקעים פריזמטיים" ואינם מתייחסים לטיב הגומחות הנדרשות ולמיקומן.

אעיר, כי יש ממש בטענה שהעלו המבקשים במסגרת סיכומי התשובה כי ההתייחסות של המשיבים לעניינים אלו במסגרת התגובה עצמה אינה מלאה (ראו ההתייחסות החלקית בפסקה 4.2 לתגובה). אולם, גם ההתייחסות של המבקשים לתביעה 11 ולעולה ממנה במסגרת הבקשה היא תמציתית ולא מפורטת. שני הצדדים התייחסו לנושאים אלו בעיקר בדיון ובסיכומים, ולפיכך לא מצאתי שיש בהתייחסות החלקית בבקשה ובתגובה כדי למנוע דיון בהם.

22. עניינו אפוא בשאלה של פרשנות הפטנט. בפסיקה נקבע כי "פרשנותו של פטנט איננה שונה בעיקרה מפרשנותו של כל מסמך אחר, ולכן יחולו עליו כללי הפרשנות הרגילים, החלים לגבי מסמכים. עם זאת, מתחייבת זהירות פרשנית לאור אופיו וכוחו המיוחדים של הפטנט, כמקנה מעין מונופולין בשוק. כלל פרשנות בסיסי הוא, כי את הפטנט יש לקרוא כמסמך שלם, על מנת שיהיה ניתן לעמוד על כוונת הממציא, כפי שזו באה לידי ביטוי במסמך" (עניין **hughes**, עמ' 65). עוד מן הראוי לציין כי ברמה העקרונית עשויה להיות זיקה בין שאלת פרשנותו של הפטנט לבין שאלת תוקפו, שכן ייתכנו מקרים בהם פרשנות מסוימת של הפטנט עשויה לעמוד בתנאים להכרה בו (כגון חידוש והתקדמות אמצאתית) ואילו פרשנות אחרת לא תעמוד בהם.

בעניינו, לאחר ששקלתי את טענות הצדדים סבורני, כי **לעת הזו** לא עמדו המבקשים בנטל להוכיח הפרה של הפטנט במידה המצדיקה מתן סעד זמני, וזאת בהתחשב במכלול הנתונים, והכול כמפורט להלן.

23. נבחן את הדברים ביחס לטענות שהעלו המשיבים בסוגיית ההפרה. הטענה הראשונה היא, כאמור, כי הפטנט מתייחס רק למקרה בו קירות הרוחב וקירות האורך נחצבים מאותו בלוק. בהקשר זה חלוקים הצדדים ביניהם באשר לפרשנות המשפט"cutting each of said blocks into longitudinal and latitudinal grave", המופיע

בתביעה 11. לטענת המשיבים, משמעות המשפט היא כי שני הקירות נחצבים מאותו בלוק, ואילו לטענת המבקשים אין כוונה לצמצם את הפטנט למצב כזה, והכוונה הייתה שקירות האורך וקירות הרוחב נעשים מהבלוקים בהם מדובר (ולאו דווקא מאותו בלוק).

על פני הדברים, לשון התביעה סובלת את שתי הפרשנויות. השאלה האם יש להעדיף את הפרשנות האחת או האחרת מצריכה לכאורה התייחסות למכלול מסמכי הפטנט, כמו גם לשאלות הקשורות לתחום המקצועי בו מדובר (כגון האם יש משמעות לשאלה אם קירות האורך והרוחב נחצבים מאותו בלוק, האם חציבה מאותו בלוק נחשבת להתקדמות אמצאתית אשר מאפשרת להניח שאליה התכוונה תביעה 11 וכדומה). דרך המלך לברר שאלות אלו היא על ידי חוות דעת מומחה, אולם בשלב הנוכחי לא הוגשו חוות דעת כאלו. בהקשר זה אוסיף, כי שני הצדדים מפנים בסיכומיהם לאיור 8 במסמכי הפטנט וטוענים כי הוא תומך בעמדתם. נראה כי ביסוד המחלוקת השאלה האם האיור מדגים מצב שזכאי להגנה או להיפך. עיינתי באיור ובדברי ההסבר המתייחסים אליו, ואודה ולא אבוש כי לא עלה בידי להבין מה הייתה "כוונת המשורר", והאם הוא תומך בעמדת המבקשים או דווקא בעמדת המשיבים. גם טענת המבקשים, שהועלתה בסיכומי התשובה, לגבי המסקנה העולה מתביעה 12 (הנגזרת מתביעה 11) אינה מובנת מאליה. דומה, כי הדבר אך ממחיש את החשיבות של חוות דעת מומחה לצורך פרשנותה של תביעה 11.

24. הטענה השנייה עניינה השאלה האם תביעה 11 מגינה רק על חיתוך עם חוט להט או גם על חיתוך בשיטות אחרות, כגון שיטת ה"כרסום" (milling) בה משתמשים המשיבים (יוער, כי טענה זו אינה מנותקת מהטענה הראשונה, שכן לדברי המשיבים שיטת הכרסום אינה מאפשרת חירוץ של חלקים האחד מהשני, אולם למען הנוחות והסדר הטוב נדון בטענה בנפרד). בהקשר זה טוענים המבקשים, כי השאלה באיזו שיטה נעשה החיתוך היא שולית וחסרת משמעות. המחלוקת, כך נראה, מתייחסת לפרשנות המילה "cutting". גם כאן, אני סבור כי נדרשת חוות דעת מומחה על מנת להבין מהי המשמעות האמצאתית, אם בכלל, של שיטת החיתוך של הבלוק, והאם יש משקל לבחירה להשתמש במילה "cutting" ולא במילים אחרות (כגון "milling" או "molding"). בהקשר זה אציין, כי הטענה לעניין שימוש בחוט להט אינה קלוטה מן האוויר, שכן ישנם מקומות במסמכי הפטנט המתייחסים לכך במפורש (תוך עשיית שימוש במילה "filament"), לרבות בתביעה מס' 1. המבקשים מדגישים כי תביעה 11 אינה עושה שימוש במונח זה, אולם כאמור יש לפרש מסמכי פטנט כמכלול. השאלה האם בנסיבות עניינו אי השימוש במונח זה בתביעה 11 מלמד על כוונת הרחבה גם

לשיטות חיתוך אחרות, או שמא ברור כי ה"חיתוך" (cutting) שבו מדברת התביעה עוסק בשיטת החיתוך שהוזכרה במקומות אחרים במסמכי הפטנט, היא סוגיה פרשנית המצריכה העמקה והרחבה, ודומה כי נחוצה לשם כך חוות דעת מומחה. אוסיף, כי גם בכל הנוגע לטענה הראשונה מתעוררת דילמה דומה, נוכח העובדה שתביעה מס' 2 מתייחסת במפורש לחילוץ קירות הרוחב מתוך קירות האורך.

אעיר, כי המבקשים טוענים בסיכומיהם שגם אם קיימת דרישה לשימוש בחוט להט הרי שמוצרי המשיבים עונים לדרישה זו, שכן הבלוקים נחתכו בחוטי להט על ידי המפעלים שסיפקו אותם. אולם, ברי כי ככל שהמונח "cutting" בתביעה 11 יפורש כך שהוא כולל דרישה לחיתוך באמצעות חוט להט, הרי שדרישה זו מתייחסת לחציבת קירות האורך והרוחב מתוך הבלוק, ולא לאופן יצירת הבלוק.

25. הטענה השלישית שמעלים המשיבים נוגעת לצורת הגומחות שבאמצעותן משולבים הקירות זה בזה ולמיקומן. בכל הנוגע למיקום, הרי שקריאה פשוטה של תביעה 11 מלמדת שהיא אינה מוגבלת לכך שהגומחות יהיו במיקום מסוים. כלומר, התביעה לכאורה חלה בכל מקרה בו קירות האורך והרוחב משתלבים זה בזה באמצעות "שקעים פריזמטיים", ואין זה משנה היכן בדיוק נמצאות הבליטות והמגרעות על פני הקיר. ככל שלשיטת המשיבים מדובר בהגנה נרחבת מידי, הרי שמדובר לכאורה בטענה הקשורה לתוקף הפטנט ולא לפרשנותו. אשר לצורת הגומחות, התביעה אינה כוללת כל מגבלה, למעט שמדובר יהיה ב"שקעים פריזמטיים". השאלה מהם בדיוק "שקעים פריזמטיים" בהקשר בו מדובר מצריכה לכאורה גם היא בירור ראייתי, ואין מדובר בעניין של ידיעה שיפוטית. עם זאת, לאחר בחינת המערכת של המבקשים אל מול המערכת של המשיבים נראה כי הצורה הבסיסית של הגומחות שבעזרתן משתלבים הקירות זה בזה דומה דיה על מנת לקבוע, ברף הנדרש בשלב זה, כי הגומחות במערכת החדשה של המשיבים אינן יוצאות מכלל ההגדרה "שקעים פריזמטיים", וזאת אף מבלי לעמוד על ההגדרה המדויקת של מונח זה בהקשר הנוכחי. לפיכך, סבורני שיש לדחות את הטענה השלישית.

26. נותרנו, אפוא, עם שתי הטענות הראשונות. כאמור לעיל, מצאתי כי ישנו קושי להכריע בשאלות הפרשניות העולות בגדרן של טענות אלו בלא חוות דעת מומחה. עתה עלינו לבחון מה משמעות הדבר.

טוענים המבקשים, בהסתמך על עניין **צפי פרופילים**, כי בשלב הדיון בבקשה לסעד זמני בית המשפט אינו אמור להיכנס לעומקן של השאלות הקשורות בבירור סוגיית ההפרה, והוא רשאי לבסס את מסקנתו על יסוד מראה עיניים ומבלי להידרש

לחוות דעת מומחה. ואכן, מטבע הדברים הבירור הראייתי הנדרש בשלב בירור הבקשה לסעד זמני אינו דומה לזה הנדרש לבצע במסגרת ההליך העיקרי. בהקשר זה קבע בית המשפט העליון, כי "לערכאה הדיונית הדנה בבקשה לסעד זמני שיקול-דעת לקבוע לאיזו מידה של בירור עובדתי תיזקק על-מנת להכריע בשאלת הזכות לכאורה. בדרך-כלל לא ייכנס בית-המשפט לעומקן של שאלות מקצועיות מורכבות השנויות במחלוקת בין בעלי-הדין באשר להפרתו הנטענת של הפטנט, שכן שאלות כאלה ראוי לברר בהליך העיקרי" (עניין **צפי פרופילים**, עמ' 354). אף הגשתה של חוות דעת מומחה אינה נדרשת בהכרח בכל דיון בבקשה לסעד זמני. אולם, אין פירושו של דבר כי כל מקרה של ספק עובדתי או פרשני יפעל לטובת התובע. יש לבדוק בכל מקרה ומקרה האם על יסוד התשתית שהונחה במסגרת הדיון בבקשה לסעד זמני עמד התובע בנטל, ברף הנדרש בשלב זה, להוכיח הפרה. לעתים ניתן להגיע למסקנה חיובית בשאלה זו גם בלא חוות דעת מומחה, אולם ישנם מקרים בהם המסקנה תהיה שבהיעדר חוות דעת לא עמד התובע בנטל.

27. בענייננו, צירוף של מספר גורמים מוביל אותי למסקנה כי נכון לעת הזו לא עמדו המבקשים בנטל הנדרש לשם קבלת סעד זמני.

**ראשית**, כאמור לעיל, מתעוררות בענייננו שאלות פרשניות, אשר המענה עליהן מצריך התייחסות למכלול מסמכי הפטנט וכן הבנה של התחום המקצועי בו מדובר, לרבות המשמעות של מונחים שנעשה בהם שימוש, השיטות הרווחות בשוק, מה עשוי להיחשב להתקדמות אמצאתית וכדומה. הגם שהגשת חוות דעת מומחה אינה הכרחית, קטגורית, במסגרת דיון בבקשה לסעד זמני, הרי שבענייננו לא הציגו המבקשים תשתית ראייתית אחרת המאפשרת הכרעה בשאלות אלו ברף הנדרש.

**שנית**, ככל שתתקבל עמדת המבקשים לגבי פרשנותה של תביעה 11, המשמעות תהיה פרישה רחבה של היקף האמצאה המוגנת בפטנט. ייתכן שהמבקשים אכן זכאים להגנה רחבה זו, ועניין זה יוכרע ככל הנראה במסגרת הליך הביטול. אולם, נכון לעת הזו סבורני שעל בית המשפט לנהוג בזהירות כאשר עולה שאלה פרשנית שמשמעותה היא מתן הגנה כה רחבה. למען הסר ספק, ועל מנת שדבריי לא יוצגו באופן שונה, מובהר בזאת כי אין בכוונתי לרמוז, ולו ברמז קל שבקלים, כי קיים קושי עם מתן הגנה רחבה כאמור. עניין זה מתברר במסגרת הליך הביטול (וייתכן שהוא יתברר גם במסגרת ההליך העיקרי בתביעה הנוכחית) ומלוא טענות הצדדים שמורות.

**שלישית**, כפי שפורט לעיל, אין מדובר במקרה בו מאזן הנוחות נוטה באופן מובהק או חריג לטובת המבקשים. בהתחשב ב"מקבילית הכוחות" שבין יסוד העילה לכאורה לבין יסוד מאזן הנוחות, הרי שנוכח האמור אין מקום להקל על המבקשים יתר על המידה בהוכחת יסוד העילה לכאורה. בהקשר זה אציין, כי מבלי להקל ראש במשמעות של פגיעה בזכות הקניינית נוכח הפרה של פטנט, הרי שהמבקשים יוכלו להיפרע, במידת הצורך, את נזקיהם בתביעה כספית נגד המשיבים. בדיון הצהירו המשיבים כי הם מנהלים תרשומת סדורה של העסקאות שהם מבצעים, כך שניתן יהיה במידת הצורך לעמוד על היקף העסקאות שנעשו תוך הפרת הפטנט (ככל שייקבע שהייתה הפרה), ולמען הסדר הטוב יינתנו בסוף החלטה זו הנחיות אופרטיביות בהקשר זה.

**רביעית**, ואף זאת בגדרי מאזן הנוחות, בשלב זה אנו נמצאים ככל הנראה קרוב למדי להכרעה בבקשת הביטול. מעבר לכך שצפויה הכרעה בשאלת תוקף הפטנט, ייתכן, הגם שלא ניתן לדעת זאת בוודאות, כי יוסרו גם הספקות הפרשניים שצוינו לעיל. ככל שהפטנט ייוותר על כנו והשאלות הפרשניות תוכרענה באופן התומך בעמדת המבקשים, הם יהיו רשאים להגיש בקשה חדשה לסעד זמני.

28. נוכח כלל האמור, סבורני כי נכון לעת הזו לא הוכיחו המבקשים, ברף הנדרש בשלב זה (הנקבע גם בהתחשב במאזן הנוחות), כי יש מקום למתן צו מניעה זמני בהתבסס על הטענה להפרת פטנט.

**<u>הטענה להפרת המדגמים</u>**

29. לטענת המבקשים, מוצרי המשיבים מפרים שניים מהמדגמים שנרשמו לזכותם. לטענת המשיבים, מדגמים אלו אינם תקפים, ומכל מקום המוצרים שלהם אינם מפרים אותם, והמבקשים לא פירטו על מה מבוססת ההפרה הנטענת. בהקשר זה טוענים המשיבים כי מדובר בשוק רווי (כפי שעולה, בין היתר, ממספר המדגמים הרב שרשמו המבקשים), כך שדי בהבדלים קטנים על מנת לשלול הפרה של המדגמים. בדיון ציין המבקש, כי עיקרה של הבקשה, מבחינתו, היא הטענה להפרת הפטנט, ולא המדגמים (עמ' 22 ו-25 לפרוטוקול הדיון מיום 4.1.2026). עם זאת, המבקשים עומדים על הטענה להפרת המדגמים, והעובדה שהם ייחסו לה משקל משני אינה גורעת מהצורך לבחון אותה.

30. המדגמים שלענייננו נרשמו לפני כניסתו לתוקף של חוק העיצובים, התשע"ז-2017, ולפיכך חלה עליהם פקודת הפטנטים והמדגמים, בהתאם לסעיף 3ב לפקודה זו ("**הפקודה**"). המדגם מעניק הגנה לצורה של מוצר בכל הנוגע

למרכיב העיצובי, שאינו פונקציונאלי. הפרה של מדגם מתקיימת כאשר מדובר במוצר הזהה למדגם או עולה כדי "חיקוי בולט" שלו (סעיף 37 לפקודה). בפסיקה נקבע כי על מנת לבחון את השאלה אם מדובר ב"חיקוי בולט" יש לבדוק את ההתרשמות הכוללת משני המוצרים בעיניו של הצרכן האופייני. לשם כך, אין מקום לערוך השוואה מדוקדקת בין שני המוצרים, אלא יש לבחון את החוזי הכללי שלהם (ע"א 7125/98 **מיפרומאל תעשיות ירושלים נ' קליל תעשיות בע"מ**, פ''ד נז(3) 702 (2003)).

31. בענייננו, המבקשים לא הניחו תשתית מספקת, אף לא במידה הנדרשת בשלב הדיוני הנוכחי, לטענתם כי מוצרי המשיבים מפרים את המדגמים, וזאת למצער בכל הנוגע למערכת החדשה (במובחן מהניסיונית), שהיא זו שמשווקת כעת על ידי המשיבים. בחינה של המדגמים (נספח 5 לתצהיר המבקש) מעלה כי הם מתייחסים לשילוב של קירות האורך וקירות הרוחב יחדיו. כלומר, לכאורה לא ניתנת הגנה בגדר המדגמים לכל אחד מהקירות בפני עצמו. במסגרת הבקשה, מתייחסים המבקשים באופן מצומצם יחסית לדמיון הנטען בין המוצרים (ראו פסקה 41 לבקשה). בסיכומיהם מתייחסים לכך המבקשים באופן מפורט יותר ומציגים טבלה המשווה בין תמונות המוצרים המפרים, לשיטתם, לבין המדגמים (פסקה 151 לסיכומים). בהקשר זה טוענים המבקשים, כי בהתאם למבחנים שנקבעו בפסיקה, לא נדרשת השוואה מדוקדקת בין המדגם לבין המוצר המפר, והמבחן הוא "מבחן העין" של הצרכן האופייני. המבקשים מפנים לעדותו של מר בשארי, אשר העיד כי על פי מראה עיניו וניסיונו הצורה וקווי המתאר של האלמנטים של המשיבה נראים כמו ייצוג מוחשי של המדגמים (פסקה 14 לתצהירו). לטענת המבקשים, די בעדותו של מר בשארי, העובד בחברה קדישא ומייצג את הלקוח הטיפוסי של מערכות הקבורה, על מנת לבסס את הטענה לדמיון בין מוצרי המשיבה למדגמים העולה כדי חיקוי בולט.

אולם, הן הטבלה והן עדותו של מר בשארי מתייחסות להשוואה בין המדגמים לבין המערכת הניסיונית, ואינן מתייחסות למוצרים של המערכת החדשה, שהיא המערכת המשווקת על ידי המשיבים. בהקשר זה יצוין כי על פני הדברים ישנם הבדלים מסוימים בין המדגמים לבין המוצרים של המערכת החדשה. כך, על פי הדגם שהוצג בדיון (וכן על פי נספח י"ג לתגובת המשיבים) בקיר הרוחב במערכת החדשה ישנן שלוש מסילות בולטות העוברות בקיר מלמעלה למטה, באופן שנוצרות שתי "תעלות" האמורות להתמלא באדמה. לעומת זאת, במדגמים המסילות נמצאות בשני קצוות הלוח, כך שנוצרת "תעלה" אחד גדולה. הבדל נוסף הוא בצורתו של החור הנמצא בקיר, ונועד לחבר בין האדמה שבתוך הקבר לאדמה שבחלל הנוצר בין קירות הרוחב, על מנת ליצור את החיבור ל"קרקע עולם". כמו כן, ב"מדרגות" של

קיר האורך של המערכת החדשה ישנם שני חריצים המחלקים כל מדרגה לשלושה חלקים, ואילו במדגמים לא מופיעים חריצים כאלו. השאלה אם הבדלים אלו (ואחרים) מספיקים כדי לשלול דמיון העולה כדי הפרה מצריכה דיון ובחינה. אולם, המבקשים אינם מתייחסים בפירוט למערכת החדשה, וממילא הם לא הציגו ראיות, ואף לא טיעון מפורט, מדוע יש לראות בהבדלים אלו משום פערים זניחים שאינם שוללים הפרה.

בהקשר זה יודגש, כי גם אם במועד הגשת הבקשה לא הכירו המבקשים את המערכת החדשה, וגם אם כאמור לעיל אין בכך כדי לשלול את האפשרות לקיים את הדיון בבקשה גם ביחס למערכת זו, הרי שעדיין שומה היה על המבקשים להתייחס במסגרת הדיון בהליך למאפייני המערכת החדשה ולהראות מדוע יש בהם משום הפרה של המדגמים. המשיבים צירפו לתגובתם שרטוטים ותמונה של המערכת החדשה (נספח י"ג לתגובתם) ואף הגישו דגמים מוקטנים שלה, כך שהתייחסות כזו הייתה אפשרית ונדרשת. אולם, המבקשים כמעט ואינם מתייחסים למאפייני המערכת החדשה, והם מסתפקים בטענה כללית ובלתי מנומקת כי השינויים שהכניסו המשיבים הם "קוסמטיים" (פסקה 157 לסיכומי המבקשים). בכך אין די.

32. המבקשים מדגישים את עדותו של המשיב 2 לפיה לאחר שקיבל את מכתבי ההתראה, ונוכח הטענות שהועלו בגדר המכתב השני להפרה של המדגמים, הוא פעל לשנות את צורת המוצרים כך שלא יפרו את המדגמים. ייתכן, ואין צורך להכריע בכך, כי התנהלות זו עשויה לחזק את טענות המבקשים בכל הנוגע למערכת הניסיונית. אולם, בכל הנוגע למערכת החדשה, המסקנה הפוכה. מעדות המשיב 2 ניתן ללמוד כי במהלך פיתוחה של המערכת החדשה היו המשיבים ערים לטענת ההפרה של המדגמים והכניסו שינויים על מנת לתת מענה לטענה זו. עובדה זו דווקא מחייבת בחינה ענייינית של המערכת החדשה, על מנת להיווכח האם מטרה זו עלתה בידם.

עוד טוענים המבקשים כי מעדותו של המשיב 2 עולה שגם המערכת הניסיונית פותחה על מנת לחקות את מוצריהם. מעדותו של המשיב 2 עולה, לכאורה, כי המשיבה אכן התבקשה לספק תחליף למוצרי המבקשים (עמ' 31 ו-33 לפרוטוקול הדיון מיום 10.2.2026). אלא שבכך בפני עצמו אין פסול, כל עוד התחליף אינו מפר את זכויות הקניין הרוחני של המבקשים.

33. נוכח האמור, סבורני שהמבקשים לא הוכיחו ברף הנדרש כי מוצרי המשיבים מפרים את המדגמים, וזאת למצער ביחס למוצרי המערכת החדשה. השאלה אם

ישנה הפרה של המדגם ביחס למוצרי המערכת הניסיונית פחות פשוטה, אולם נוכח הבהרת המשיבים כי אינם משווקים עוד את המערכת הניסיונית, איני מוצא צורך להכריע בכך בשלב זה. אשר למערכת הצד, הרי שדומה כי טענת ההפרה לא הועלתה כלל כלפיה, ומכל מקום לא הוכח דמיון מספיק בין המדגמים לבין מערכת זו.

מסקנתי כי נכון לשלב זה לא הוכחה הפרה ברף הנדרש של מוצרי המערכת החדשה עומדת על כנה אף מבלי להידרש לטענת המשיבים כי מדובר ב"שוק רווי", אשר בו די בשינויים קלים על מנת לחרוג מתחולת המדגם. עוד אין צורך להידרש לטענת המשיבים כי המבקשים עותרים לקבל הגנה על מרכיבים פונקציונאליים.

**<u>סוף דבר</u>**

34. נוכח כלל האמור, הבקשה לצו מניעה זמני נדחית, וזאת הן בנוגע לעילה של הפרת פטנט והן בנוגע לעילה של הפרת מדגם. עם זאת, מובהר שככל שבמסגרת הליך ביטול הפטנט ייקבע שהפטנט בתוקף ויינתנו קביעות התומכות בעמדתם הפרשנית של המבקשים לגבי היקפו ופרשנותו של הפטנט, יהיו המבקשים רשאים להגיש בקשה חדשה לסעד זמני. כמו כן, אני מורה למשיבים לתעד באופן מסודר ומרוכז את כל מכירות המוצרים אשר לגביהם טוענים המבקשים להפרת פטנט, ולשמור את האסמכתאות המוכיחות את הסכומים שישולמו עבורם.

בנסיבות העניין, ונוכח העובדה ששאלת ההפרה טרם התלבנה עד תומה, מצאתי שלא לפסוק הוצאות בשלב זה, והוצאות הבקשה יובאו בחשבון במסגרת פסק הדין שיינתן בהליך.

ניתנה היום, כ"ג אב תשפ"ו, 06 אוגוסט 2026, בהעדר הצדדים.

בעניין עריכה ושינויים במסמכי פסיקה, חקיקה ועוד באתר נבו – הקש כאן

<u>נוסח מסמך זה כפוף לשינויי ניסוח ועריכה</u>